

Справа «Харді-Вйонне проти Швейцарії»

(“Hardi-Vionnet v. Switzerland”)

55525/00

У рішенні, ухваленому 14 лютого 2008 року у справі *«Харді-Вйоне проти Швейцарії»*, Суд постановив, що

- було порушення ст. 8 Конвенції.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив заявнику 3 000 євро як компенсацію моральної шкоди та 5 000 євро на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявниця п. Харді-Вйоне є громадянкою Алжиру, народилася 1970 року, проживає у Швейцарії.

Справа стосується обставин поховання новонародженої дитини заявниці. Пані Харді-Вйоне приїхала до Швейцарії у липні 1996 року і відразу звернулася до відповідних органів стосовно надання їй політичного притулку. 4 квітня 1997 року під час перебування в осередку для шукачів притулку у заявниці почалися пологи. Дитина народилася мертвою. Жінка потрапила у стан глибокого шоку. На запитання акушерки заявниця та її чоловік відповіли, що не бажають бачити дитини. Після аутопсії тіло дитини було доправлено автомобілем-фургоном до цвинтаря і поховано у загальній могилі для мертвонароджених. Похорон відбувся без церемонії і без присутності батьків. Соціальний службовець та працівник реєстратури не повідомили заявницю та її чоловіка про час та місце поховання. Вони пояснили своє рішення, з одного боку, тим, що батьки відмовилися бачити дитину перед проведенням аутопсії, а, з іншого, тяжким психічним станом заявниці, який, вочевидь, перешкоджав їй відвідати поховання.

З огляду на ці факти заявниця звернулася із заявою про порушення кримінальної справи проти згаданих службовців. Справу було порушено, а заявницю – визнано потерпілою. Однак згодом провадження було закрито. Заявниця оскаржила рішення про закриття справи до суду. Втім суд визнав скаргу неприйнятною, мотивуючи це тим, що у діях згаданих службовців не було виявлено ознак відповідного злочину (порушення спокою мертвих), зокрема, був відсутній умисел. Стосовно факту транспортування тіла суд відзначив, що працівник реєстратури таки

порушив нормативні вимоги, оскільки не було отримано спеціального дозволу, передбаченого для таких ситуацій. Однак суд вважав, що це упущення має бути відзначено радше попередженням, аніж застосуванням суворішого покарання з огляду на незначний досвід роботи згаданого працівника.

Апеляційну скаргу заявниці на це рішення було також відхилено.

На клопотання заявниці у березні 1998 року місцева рада санкціонувала проведення ексгумації тіла дитини. Ексгумацію було здійснено у травні 1998 року. Тіло перевезли до м. Женеви, де заявниця мешкала на той час, та провели поховання за католицьким обрядом.

Зміст рішення Суду

Заявниця скаржилась на те, що від неї забрали тіло мертвонародженої дитини і поховали його без її відома у загальній могилі. Вона також стверджувала про те, що доправлення тіла до цвинтаря було здійснено у неналежний спосіб. Заявниця зазначала про порушення ст. 8 Конвенції.

Суд передусім вказав, що ст. 8 Конвенції була застосовною до питання про те, чи мала право заявниця відвідати похорон своєї дитини та замовити відповідну церемонію, а також до питання про належність доправлення тіла до цвинтаря.

Суд далі наголосив, що він жодним чином не бажав піддати сумніву добрі наміри згаданих службовців щодо вирішення таких делікатних питань, як доправлення тіла до цвинтаря та поховання дитини. Особливо з огляду на те, що тяжкий психічний стан матері зумовлював необхідність діяти швидко

Втім Суд також нагадав про те, що звільнення державного службовця від кримінальної відповідальності не обов'язково призводить до звільнення держави від виконання її зобов'язань відповідно до Конвенції. Відсутність злого умислу чи недбалості з боку відповідних працівників не позбавляє Швейцарію обов'язку виконати свої конвенційні зобов'язання. Тому Суд дійшов висновку, що транспортування тіла та поховання становили втручання у право заявниці на повагу до її приватного й сімейного життя.

Стосовно питання про те, чи втручання було здійснено «відповідно до закону», Суд відзначив суперечність між законодавством, яке досить чітко регламентувало відповідні дії, та способи здійснення у справі заявниці. Суд вказав, що працівник

реєстратури організував похорон, не порадившись із батьками померлої дитини. Хоча місцеві правила стосовно поховання передбачали у таких випадках необхідність співпраці з родичами померлого. До того ж, конкретні нормативні положення прямо вказували на те, що організаторами поховання мають бути родичі померлого.

Стосовно способу доправлення тіла до цвинтаря Суд скористався висновками національних судів, які встановили, що таке доправлення відбулося із порушенням правил. Адже не було отримано спеціального дозволу на його здійснення.

Зважаючи на ці обставини, Суд дійшов висновку, що втручання у право заявниці на повагу до її приватного та сімейного життя було здійснено без належних юридичних підстав. Тому мало місце порушення ст. 8 Конвенції.